Vroegtijdige zorgplanning (VZP) bij personen met dementie: effect van VZP op tevredenheid en enkele kwaliteitsindicatoren

Haio: SISSAU Jeroen , KUL
Promotor: DE LEPELEIRE Jan , KUL
Praktijkopleider: RENIERS Michel , VAN DEN BRANDT Jeroen

Context: Vroegtijdige zorgplanning (VZP) is een proces van continu overleg tussen patiënt en zorgverlener(s). Het is gericht op het uitklaren van waarden en wensen van de patiënt ten aanzien van de toekomstige (palliatieve) zorg. Personen met dementie vormen een kwetsbare subgroep, waarop in dit proefschrift specifiek gefocust wordt. Er is weinig gekend over het effect van VZP op de tevredenheid en op kwaliteitsindicatoren.

Onderzoeksvraag: Antwoorden op volgende vragen werden gezocht: Wat is VZP en wat zijn de kenmerken? Wat is in de literatuur gekend over VZP in woonzorgcentra (WZC?s)? Heeft VZP een invloed op de kwaliteit van zorg? Bestaan er kwaliteitsindicatoren voor het meten van zorgkwaliteit bij personen met dementie in WZC?s? Hoe kunnen we deze resultaten in de praktijk meten? Wat is de (subjectieve) tevredenheid en de perceptie van de bewoner na het doorlopen van het VZP traject? Wat is de (objectieve) uitkomst van enkele kwaliteitsindicatoren?

Methode: Vooreerst werd een literatuurstudie over VZP verricht. Specifieke aandacht ging naar personen met dementie en kwaliteitsindicatoren. Ten tweede werd een interventiestudie verricht in 3 WZC?s in Tienen en omgeving. Inclusiecriteria waren nieuwe residenten met een MMSE van 19-25. VZP werd systematisch en via een vast sjabloon aangereikt. Er vonden twee interdisciplinaire overlegmomenten (IDO?s) plaats, waarbij de vaste huisarts betrokken werd. Het effect van VZP op de tevredenheid (enerzijds bewoner en anderzijds zorgverlener) werd nagegaan via enqu?teformulieren. Het effect van VZP op enkele kwaliteitsindicatoren werd nagegaan via een invultabel. Twee kwaliteitsindicatoren werden vergeleken met een controlegroep.

Resultaten: VZP heeft een positief effect op de tevredenheid van de bewoner (50% ?goed? en 25% ?zeer goed? voor versus 75% ?goed? en 25% ?zeer goed? na het traject). Ook de zorgverlener ervaart de zorg beter na het introduceren van VZP (50% ?goed? en 25% ?zeer goed?) dan ervoor (41,6% ?goed? en 16,6% ?zeer goed?). De bewoner vindt VZP nuttig (50% ?nuttig? en 33,3% ?zeer nuttig?) en de zorgverlener ervaart een gunstig effect van VZP op de kwaliteit van zorg (58,3% ?gunstig? en 16,6% ?zeer gunstig?). Meer dan de helft (58,3%) van de bewoners wil VZP krijgen bij intake in een WZC via implementatie door de plaatselijke zorgverlener. De helft (50%) van de vaste huisartsen was aanwezig op de IDO?s van hun patiënt. Er werden geen klinisch significante resultaten gevonden wat betreft de locatie van overlijden (WZC of elders) en ook niet wat betreft frequentie ziekenhuisopnames.

Conclusie: VZP heeft een positief effect op de tevredenheid van de bewoner en van de zorgverlener. De bewoner voelt zich nauw betrokken bij de geleverde zorg en vindt VZP nuttig. De zorgverlener vindt dat VZP een gunstig effect heeft op de kwaliteit van zorg. De systematische implementatie van VZP bij nieuw opgenomen personen met dementie met een MMSE tussen 19 en 25 is geslaagd. De WZC?s reageren positief op het aangereikte model en werksjabloon en willen dit initiatief in de toekomst verderzetten. Een langere studieduur is wenselijk. Mogelijke onderwerpen voor verder onderzoek werden aangereikt.